

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

**про відмову у відкритті конституційного провадження у справі
за конституційною скаргою Хабібুলліна Вадима Монеv'яровича
щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини шостої
статті 232 Кримінального процесуального кодексу України**

Київ
15 жовтня 2025 року
№ 185-2(I)/2025

Справа № 3-81/2025(165/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України
у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного
провадження у справі за конституційною скаргою Хабібулліна Вадима
Монеv'яровича щодо відповідності Конституції України (конституційності)
частини шостої статті 232 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали
справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Хабібуллін В.М. звернувся до Конституційного Суду України
з клопотанням визнати такою, що не відповідає статтям 3, 8, 24, 32, 55, 64
Конституції України (є неконституційною), частину шосту статті 232
Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною шостою статті 232 Кодексу „якщо особа, яка братиме участь у досудовому розслідуванні дистанційно згідно з рішеннями слідчого чи прокурора, знаходиться у приміщенні, розташованому поза територією, яка перебуває під юрисдикцією органу досудового розслідування, або поза територією міста, в якому він розташований, слідчий, прокурор своєю постановою доручає в межах компетенції органу Національної поліції, органу безпеки, органу Бюро економічної безпеки України, на території юрисдикції якого перебуває така особа, Національному антикорупційному бюро України або Державному бюро розслідувань, здійснити дії, передбачені частиною п'ятою цієї статті. Копія постанови може бути надіслана електронною поштою, факсимільним або іншим засобом зв'язку. Службова особа органу, що отримав доручення, за погодженням зі слідчим, прокурором, що надав доручення, зобов'язана в найкоротший строк організувати виконання зазначеного доручення“.

Автор клопотання вважає, що частина шоста статті 232 Кодексу є неконституційною «у тій частині, яка унеможливорює участь особи у досудовому розслідуванні дистанційно зі свого помешкання або іншого місця, попри наявність усіх необхідних правових і технічних засобів для такої участі – в режимі відеоконференції; порушує принцип верховенства права, правову визначеність і заборону свавілля; суперечить міжнародним стандартам „цифрової справедливості“, а також „ставить потерпілого на досудовій стадії у гірше становище, ніж обвинуваченого на стадії судової, де така участь допускається навіть із власного житла“».

Хабібуллін В.М. твердить, що застосування оспорюваних приписів Кодексу призвело до порушення його конституційного права як потерпілого на доступ до правосуддя, права на рівність перед законом і недопущення дискримінації „за ознакою місця проживання, технічної спроможності чи етапу кримінального провадження“, а також права „на захист приватного життя і недоторканність житла“, що гарантовані статтями 3, 8, 24, 32, 55, 64 Конституції України.

При обґрунтуванні неконституційності оспорюваних приписів Кодексу автор клопотання посилається на Конституцію України, Кодекс, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У провадженні сектору дізнання Ужгородського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Закарпатській області (далі – Управління) знаходиться кримінальне провадження № 12025078030000025, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 9 січня 2025 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 353 Кримінального кодексу України. Слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області ухвалою від 31 березня 2025 року зобов'язав дізнавача сектору дізнання Управління в межах досудового розслідування цього кримінального правопорушення виконати вимоги частини другої статті 55 Кодексу та вирішити питання про залучення Хабібулліна В.М. до кримінального провадження як потерпілого.

На виконання вказаної ухвали дізнавач сектору дізнання Управління листом від 10 квітня 2025 року повідомив Хабібулліна В.М. про те, що він має прибути 14 квітня 2025 року до Управління для проведення за його участю таких процесуальних дій: залучення до провадження як потерпілого, вручення пам'ятки про процесуальні права та обов'язки, проведення допиту.

Хабібуллін В.М. не прибув за запрошенням, проте подав до Управління клопотання, у якому просив надіслати на його електронну адресу документи для підписання та провести допит у режимі відеоконференції. Хабібуллін В.М. вказав на наявність певних ризиків безпеки, пов'язаних із переміщенням територією України в умовах воєнного стану, та зазначив інші причини, які ускладнюють й унеможливають його фізичну присутність у місті Ужгороді.

Управління постановою від 14 квітня 2025 року частково відмовило Хабібулліну В.М. у задоволенні клопотання, посилаючись на відсутність явних та об'єктивних причин для неприбуття до Управління для проведення слідчих (розшукових) дій. У цій постанові, зокрема, процитовано приписи частин п'ятої, шостої статті 232 Кодексу та зазначено, що орган досудового розслідування „станом на сьогоднішній день“ частково відмовляє в задоволенні клопотання.

Не погодившись із постановою Управління від 14 квітня 2025 року, Хабібуллін В.М. оскаржив її в порядку судового контролю. Слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області ухвалою від 14 травня 2025 року відмовив у задоволенні скарги на постанову Управління від 14 квітня 2025 року про відмову у задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій – допиту Хабібулліна В.М. як потерпілого в режимі відеоконференції. Зазначена ухвала оскарженню не підлягає.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо: вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі визначеної законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду); з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (частина перша статті 77).

Ухвалою від 14 травня 2025 року слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області відмовив у задоволенні скарги

Хабібулліна В.М. на постанову Управління від 14 квітня 2025 року про відмову в задоволенні його клопотання щодо проведення допиту як потерпілого у кримінальному провадженні в режимі відеоконференції. Аналіз остаточного судового рішення у вказаній справі свідчить про те, що слідчий суддя Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області оспорювані приписи Кодексу не застосував, а тільки процитував у описі мотивувальної частини, наведеної в постанові Управління від 14 квітня 2025 року. Крім того, предмет регулювання частини шостої статті 232 Кодексу не співвідноситься з ухваленим судовим рішенням.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке. Автор клопотання, обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності частини шостої статті 232 Кодексу статтям 3, 8, 24, 32, 55, 64 Конституції України, зазначає, що оспорювані приписи Кодексу обмежують можливість участі потерпілого у досудовому розслідуванні в режимі відеоконференції лише випадками, коли така особа перебуває у приміщенні, що розташоване на території, підвідомчій іншому органу досудового розслідування, або в межах іншого населеного пункту, де цей орган розташований, тобто фактично унеможливорює участь потерпілого у допиті дистанційно зі свого житла чи іншого приміщення, навіть якщо він має належні технічні засоби. На думку Хабібулліна В.М., зазначене обмеження є формальним, надмірним, непропорційним і дискримінаційним, порушує права потерпілого на доступ до правосуддя, на рівність перед законом, на недопущення дискримінації за місцем проживання та технічною можливістю участі в процесуальних діях, порушує принцип верховенства права, правову визначеність і заборону свавілля, створює необґрунтовану вимогу фізичної присутності службової особи, яка технічно може бути замінена сучасними засобами захисту. Із наведеного випливає, що аргументи автора клопотання зводяться до незгоди з рішенням службової особи органу досудового розслідування (дізнавача) про відмову в задоволенні клопотання про допит потерпілого в режимі відеоконференції, а також намагання довести, що застосування оспорюваних приписів Кодексу призвело до фактичного унеможливлення участі в досудовому розслідуванні у запропонований спосіб.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував тверджень щодо неконституційності частини шостої статті 232 Кодексу, приписи якої визначають процесуальні рішення та дії, що їх має вчинити слідчий, прокурор, якщо особа, яка братиме участь у досудовому розслідуванні дистанційно згідно з рішенням слідчого чи прокурора, перебуває у приміщенні, розташованому поза територією, яка перебуває під юрисдикцією органу досудового розслідування, або поза територією міста, у якому він розташований.

Хабібуллін В.М. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Хабібулліна Вадима Монеv'яровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини шостої статті 232 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**